

Het Zwembad van Elsene  
1904 - 2004 is 100 jaar oud

100 jaar



**Zwembad van Elsene:**

Zwemkunststraat 10 - 1050 Elsene

Tel.: 02 515 69 15 / 31

Een actie van het College van Burgemeester en Schepenen van de Gemeente Elsene op initiatief van Anne DE BUYST, Schepen van Sport en Vervoer





**Mei 1904 - mei 2004, ons zwembad van Elsene is honderd jaar oud; laat ons dat gebeuren vieren zoals het hoort.**

Zo is het mij een groot genoegen, u de brochure voor te stellen die meer bepaald de geschiedenis van ons zwembad beschrijft.

Een geschiedenis die rijk is aan een veelheid van gebeurtenissen, een geschiedenis die ook rijk is aan de duizenden jonge en minder jonge zwemmers die elkaar hebben opgevolgd, bepaalden heel eenvoudig om zich van tijd tot tijd enkele uren in het water te amuseren, anderen om er hun favoriete watersport te beoefenen, nog anderen als de vele leerlingen van onze scholen om er hun eerste zwembrevet te behalen of gewoon om te leren zwemmen dankzij de competente zwemmeesters.

Ondanks zijn 100 jaar is ons zwembad niettegenstaande een van de meest veilige van België dankzij de vele uitgevoerde renovatiewerken. Daarenboven werd het recentelijk aan de laatste veiligheidsnormen van het besluit van de Brusselse regering aangepast.

Op dit moment zijn sportclubs en -verenigingen bijzonder actief en moeten onder de aandacht gebracht worden voor de inspanningen die ze leveren met het oog op het bevorderen van het beoefenen van de zwemkunst (Cercle de Natation d'Ixelles), waterpolo (Royal Ixelles Swimming Club, die ook zijn honderd jaar viert), het diepzeeduiken (Idea-Adip en Cap Odyssee clubs) en aquagym (XL Aquagym Bien-être en Aqua-lo).

Om te eindigen, zou ik graag de Schepenambten en de Diensten (Archief, Stedebouw, Openbare reinheid, Cultuur, Openbare werken, Architectuur, Sociale zaken, Informatie, Infografie, Drukkerij en Zwembad) voor hun waardevolle medewerking naar aanleiding van de verwezenlijking van de brochure en hun deelname in het welslagen van de dag van 16de mei 2004.

Veel leesgenot,

**Anne DE BUYST**, Schepen van Sport

# 100 jaar, 100 jaar, dat wordt gevierd, dat wordt gevierd, daar wordt ook daar wordt ook over geschreven over geschreven

Het eeuwfeest van ons zwembad en de serie anekdotes die het vergezelt tonen aan hoezeer de 20ste eeuw onze maatschappij heeft zien veranderen zoals ze het waarschijnlijk nooit zo snel gedaan heeft in de loop van haar tweeduizendjarig bestaan ...

Zoals u het in dit interessante bundeltje zult kunnen lezen, toen de opportuniteit van het bouwen van het zwembad helemaal op het einde van de 19de eeuw tijdens het College werd aangekaart, twijfelde men nog aan de echte weldadige invloed van het water en de reinheid op de gezondheid van het individu.

Men debatteerde lang over de lengte van een werkdag van het personeel van het zwembad die van 16 naar 10 uur overging en er was ook sprake van de noodzaak om namiddagen voor het daden voor vrouwen te voorzien, die voor het overige van de tijd volledig buitengesloten waren !

Een Schepen verantwoordde deze " première " door te verklaren dat, uiteindelijk , de vrouw, zoals de man, het nodig had , zich te wassen, temeer nog aangezien velen onder hen, in ongezonde industrieën werken " .

## Reac ?

Men kan zich voldoende troosten ,doer vast te stellen, dat het elders nog erger was : te Brussel-Stad, mochten enkel de kleine jongens zich overgeven aan wat men grappig genoeg zwemoefeningen noemde, op de wijze van diegenen die vandaag de dag over dinner-cocktails praten ...

## Vooruitgang ?

Ja, maar ....

Een eeuw later, wordt het gemengd in het water spartelen niet meer unaniem toegejuicht en de ongelijkheid voor wat betreft de toegang tot gezondheid en welzijn blijft voortbestaan, zelfs in onze streken.

Het is, dat het bad van de welvaart niet voor iedereen is.

Niet iedereen is daarom bekommerd ; velen van onze burgers, verfoeien, in de letterlijke zin van het woord, zich nat te maken, zich in het water te werpen, baren te maken.

Maar er is geen sprake van vandaag het enthousiasme ...onder te regenen; laten we veeleer gul zijn met lofbetuigingen voor al diegenen waaraan wij deze duik in de waterige geschiedenis verschuldigd zijn ...

**Willy Decourty**, Burgemeester

# Historiek

## Verwezenlijking van het Zwembad (1899 - 1905)



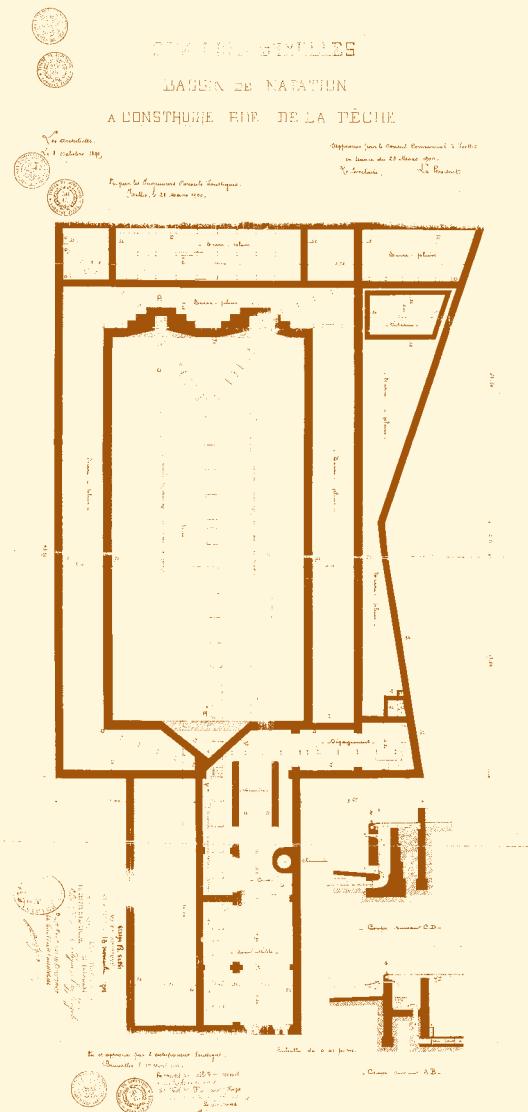
De geschiedenis van het zwembad begint op **17 januari 1899** met een wedstrijd voor het bouwen van een zwembad. Slechts twee projecten op vijf trekken de aandacht van de jury maar hun budget, hoger dan 100.000 dat door de Gemeente werd opgelegd, verwijderd ze uit de selectie. De andere projecten vervullen niet alle voorwaarden van het bestek van de wedstrijd.

Op geen enkele wijze ontmoedigd vraagt het College aan de auteurs van het beste van de twee projecten om hun plannen te wijzigen door de eerste verdieping van kabinets te schrappen teneinde de kost van de werken te verkleinen. **De architecten Alexandre Cooreman en Jules Rau** nemen de uitdaging aan. Ze respecteren het bestek en stellen de plannen op voor een zwembad met wastafels, douches en kabinets, te bouwen op een terrein dat aan de gemeente toebehoort en gelegen is in de Visserijstraat, die volgens het Gemeentelijk Bulletin van 1 augustus de Zwemkunststraat wordt.

De namen van de twee auteurs zijn vanaf de maand maart 1900 gekend ; wat het beheer van het zwembad daarentegen betreft zal men moeten wachten tot augustus 1901 opdat het College beslist om de verantwoordelijkheid voor het uitbaten, onder constante controle van de Gemeente, aan Alex Cooreman, een van de architecten van het zwembad, over te laten.

De plannen voorzien een overdekt zwembad van 15 m op 30m, het zal het eerste overdekte zwembad van Brussel zijn en dus gedurende gans het jaar bruikbaar, daar waar andere Brusselse installaties slechts tijdens het hoogseizoen gebruikt worden.

Plan van het Zwembad, 28 maart 1900





# Historiek

## De bezorgdheid om veiligheid en hygiëne

Het basisproject bestaat erin, om de inwoners van Elsene baden te bezorgen, en dit tegen de zo laagst mogelijke prijs, zelfs gratis. Het zwembad wordt als een openbare dienst beschouwd, bestemd voor onder andere de jongeren, de arbeiders en de militairen. Volgens een schepen "moet de arbeider, als hij de fabriek verlaat, waar hij vaak met vuile materialen gewerkt heeft fabriek, die hij, zwart van het stof, verlaat, zich kunnen wassen, reinigen, vooraleer naar huis te gaan ." (1)

Het College verduidelijkt vanaf 1899 zijn wensen voor wat betreft de uitbating van het zwembad. Het bestek voorziet een project van huisreglement en een tarief voor het baden.

Het water van het zwembad zal op een constante temperatuur van 24 à 25 graden moeten gehouden worden en de lucht van de zaal en van de kabinen op ten minste 18 graden. Het bestek stipuleert eveneens, dat de uitbater het warme condensatiewater zal mogen gebruiken, op voorwaarde het van elk spoor van olie, vet of andere vervuilende deeltjes te ontdoen.

Andere eisen worden gesteld, zoals het onderhoud van het zwembad. Het vereist 18 uur om het zwembad op gewenste temperatuur te vullen. Als men twee uur rekent voor het ledigen en het reinigen van het zwembad duurt een volledige onderbreking 20 uur. De oplossing wordt gevonden: het zwembad zal verplicht een keer per week, op zondagmiddag,

geledigd worden en zal op maandag om 9 uur terug toegankelijk zijn.

De hygiënische omstandigheden van het water van het zwembad zullen trouwens voortreffelijk zijn, want een continuë uitloop van 26 kubieke meter water per uur zal het water van het zwembad elke 28 uur vernieuwen.

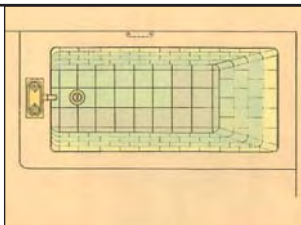
Binnen korte tijd worden door de leden van het College wijzigingen gevraagd. Zo wordt aan de ondernemers gevraagd om voor het project een bijgebouw te voorzien met 10 badkuipen, wat in de initiële installaties ontbrak. Deze badkuipen zullen aan de inwoners van de buurt toelaten om over een "luxe" te beschikken die ze thuis zelf niet hadden.

De coating met ciment die voor de bodem van het zwembad werd voorzien, wordt ook in vraag gesteld ; hij wordt door een keramische tegelbekleding vervangen. Het is inderdaad nodig om over een redelijke verlichting voor de bodem van het zwembad te beschikken, teneinde in het geval van een ongeluk of incident hulp te kunnen bieden.

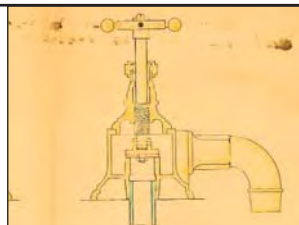
De veiligheid komt steeds weer terug als een van de belangrijkste bekommernissen bij dit begin van eeuw, zij het voor de installaties of voor het personeel. Zo zullen de geëngageerde redders professionele zwemmers moeten zijn die ertoe in staat zijn, binnen de kortste tijd de handelingen van eerste hulp bij ongevallen uit te voeren.



Zicht op het zwembad (jaren 1980)



Betegelde badkuip



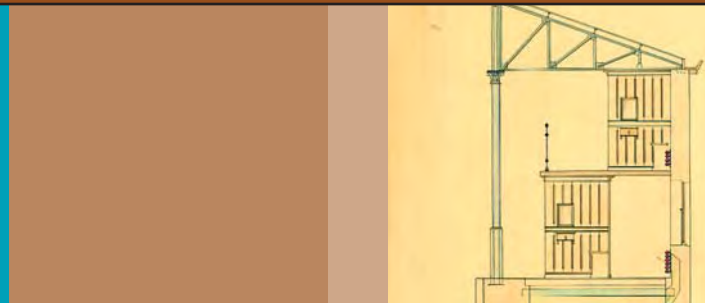
Kraan voor badkruip



Detail van de balustrade

# Historiek

## Hygiëne en gezondheid



Een lid van het College legt het accent ook op de duur van de werkdag. " Het zou voor de veiligheid van de zwemmers niet mogelijk zijn om het personeel te laten werken vanaf 6 uur 's morgens tot 10 uur 's avonds; stipuleert u dus dat de werkdag voor het personeel de tien uur niet mag overschrijden. "

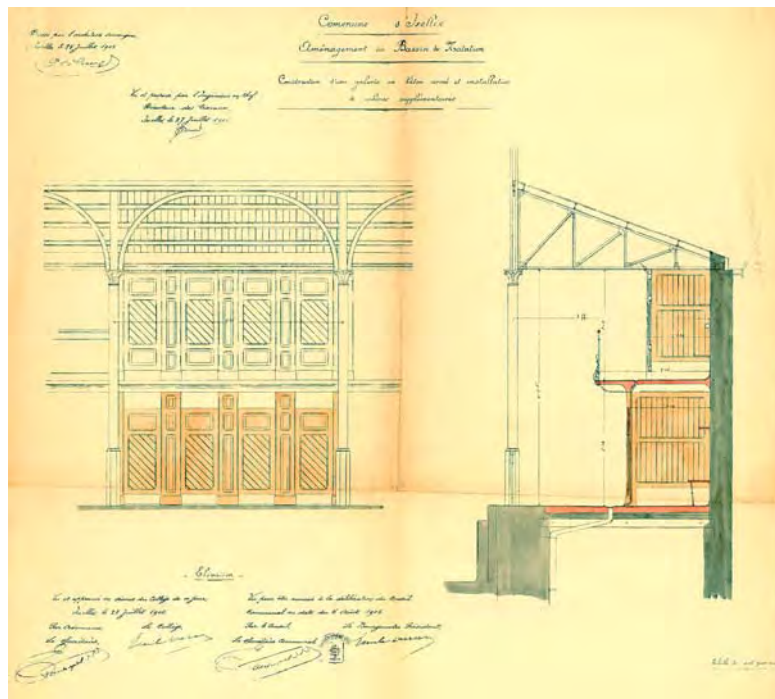
Een andere zorg van het College is het verkrijgen van gratis zwembadbeurten tot het zwembad voor de kinderen van de gemeentescholen; een aanvraag wordt ingediend opdat een duizendtal zwembadbeurten gratis zou verleend worden. De leerlingen van de vrije scholen worden niet vergeten ; ze genieten van een prijsreductie van de prijs van een zwembadbeurt à rato van 20 centiem, op voorwaarde dat ze zich aanmelden in groepen van ten minste twintig en van een begeleider vergezeld zijn.

De weldaden van het zwembad worden tijdens de gesprekken van die tijd geloofd. " De reinheid is de basis van de gezondheid , " bevestigt een lid van het College, dat eraan toevoegt : "In feite, mijne Heren, is het zeker dat als de kinderen goed proper zijn, ze minder onderhevig aan ziektes zullen zijn."

De notie van hygiëne zet zich bij dit begin van de XXste eeuw in de geesten vast, meer bepaald dankzij het introduceren ervan in de scholen. De verandering is traag, de overtuigingen en de gewoonten, het idee over wat reinheid en vuilheid inhoudt, zijn hardnekkig ... Bijvoorbeeld, een opmerking van een Schepen: " men neemt niet echt graag een bad in de namiddag, wat ik overigens als heel gevaarlijk beschouw en wat, waar het kinderen betreft, verantwoordelijkheden met zich meebrengt." (2) De vooruitgang in de biologie zal toelaten om de mechanismen van besmettingen, infecties aan te tonen ...

De bouwwerken van het zwembad beginnen in april 1900; in 1902 is het zwembad verre van af. Problemen met stabiliteit en met de waterdichtheid vertragen de bouwwerken die vlug de voorziene termijnen overschrijden.

De inhuuldiging van het Zwembad heeft plaats op zondag 8 mei 1904. Een feest wordt gegeven ten voordele van het werk " Bon lait pour les petits ", overeenkomstig de beslissing van de Gemeenteraad. Het sportieve gedeelte wordt door de " Brussels Swimming Club " georganiseerd die zwemtrainingen en – competities organiseert. Het feestelijke karakter van deze dag zal in de herinnering voortduren.



# Historiek

## Uurrooster

Het zwembad opent dus zijn deuren vanaf **maandag 9 mei**, volgens het volgende uurrooster :

Zomerseizoen: van 6u00 tot 19u00

Winterseizoen: van 8u00 tot 21u00

Zaterdag tot 22u00, zondag tot 14u00

Op maandag opent het zwembad zijn deuren pas vanaf 10u00 (en niet 9 uur zoals initieel voorzien).

Twee keer per week : nu eens 's morgens van 9u00 tot 13u00, dan eens van 18u00 tot 21u00, wordt het zwembad speciaal voor het gebruik door vrouwen voorbehouden. Volgens een lid van het College: "Te Brussel wordt slechts aan de kinderen van het mannelijk geslacht toegestaan, zich te baden. Niets houdt ons tegen om ook dagen tijdens de week te reserveren waarop enkel de vrouwen zich aan zwemoefeningen kunnen overleveren. En waarom niet ? De vrouw, net als de man, heeft het nodig zich te wassen, zich te baden. Daarbij komt nog, dat er veel vrouwen in ongezonde industrieën werken. " (3)

De tarieven voor zwembadbeurten liggen tussen de 0,15 Fr. en de 0,50 Fr.; de toegangsprijs geeft het recht op een zwembroek of zwepak en op een handdoek. Wat betreft de tarieven van de badkuipen, ze liggen tussen de 0,30 Fr. en 0,50 Fr.

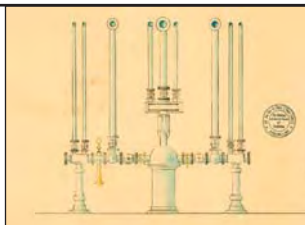
volgens het uur waarop het bad genomen wordt.

Het zwembad kent onmiddellijk succes en rijft vanaf het tweede uitbatingsjaar een winst van 1.404 Fr. binnen. Wat de scholen betreft, slechts bepaalde klassen van het 4de, 5de en 6de jaar gaan naar het zwembad; het zwembad kent een continuë toeloop. Het is trouwens onmogelijk dezelfde gunst naar de andere klassen uit te breiden; ook de meisjesscholen hebben niet de mogelijkheid ernaar toe te gaan.

In 1905 stelt het College tot zijn tevredenheid vast dat "het zwembad veel beter wordt onderhouden dan verleden jaar. Het personeel heeft een deftig kostuum aan en is veel beleefder tegenover het publiek. Het huidig cliënteel, dat zich absoluut fatsoenlijk gedraagt, is vastberaden en welwillend tegenover het personeel. Het linnengoed is zeer proper en de dienst van de badkuipen wordt in goede omstandigheden gewaarborgd voor wat betreft het onderhoud." (4)

De uitbating van het zwembad is begonnen.

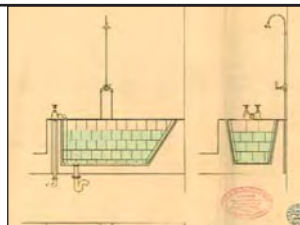
1. Gemeenteraad van 16 juli 1901
2. Gemeenteraad van 2 juli 1901
3. Gemeenteraad van 29 juli 1913
4. Gemeenteraad van 7 augustus 1905



Plan van het buiznstelsel



Kinderen voor het nr. 95, Graystraat (1940)



Plan van de badkuipen



Kind van de buurt (1933)

# Historiek

## De verloren hoek



Brug van de Kroonlaan



Overstroming, Graystraat (begin jaren 90)

Het zwembad wordt in een buurt, die geürbaniseerd wordt, geïnstalleerd, die "Verloren Hoek" of "Coin Perdu" genoemd wordt. Het merendeel van de straten zijn sinds 1890 open, met uitzondering van de Graystraat, gecreëerd in 1857. Deze laatste dekt tegelijkertijd het tracé van de buurtweg n° 8, "Damstraat" genoemd, die Elsene met Etterbeek verbindt, en de Maalbeekrivier, die sinds 1873 onder de grond stroomt.

De doortocht van de vallei wordt in 1853 verwezenlijkt voor de opening van de spoorweglijn Brussel-Luxemburg en in 1880 door de verlenging van de Kroonlaan naar de boulevard van de grote ring.

Wegens gezondheidsredenen loopt de Maalbeek in een verzamelijs die meerdere keren vergroot moet worden teneinde het risico van overstroming in geval van zware regenval te verkleinen. Het zich uitbreiden van de bevolking en van de bebouwde oppervlakte vermenigvuldigen de problemen.

De buurt verwelkomt een groot aantal arbeiders en ambachtslui; deze laatsten bezetten meer bepaald drie smalle straatjes die een vierkant vormen en die huizen rond een binnenplein groeperen:

- Het vierkant van de Visvijver telt 12 huizen en 73 inwoners in 1890 ;
  - Het vierkant de Tweebruggen telt er 3 en 15 inwoners ;
  - Het smalle Kasteelstraatje telt er 13 en 63 inwoners (1).
- Die vierkanten worden dankzij een put van water voorzien.

De Gemeente beslist in 1892 de straten van de buurt te verbreden teneinde het bouwen van flatgebouwen en het er laten wonen van hun inwoners in degelijke hygiënische omstandigheden toe te laten.

Bovenop een zwembad en later een school, had de buurt er een slachthuis kunnen verkrijgen. Inderdaad, sinds 1867 is de Gemeente van plan, het gebouw van de Jean Van

Volsemstraat, actueel Museum Van Elsene, daarvoor niet meer te gebruiken en de activiteit naar de nieuwe installaties, die nog moeten gebouwd worden, te transfereren naar de Graystraat (2). Sinds 1850, is de bevolking zich aan de rand van de Jean Van Volsemstraat gaan uitbreiden en het circuleren van het vee is moeilijk in een omgeving die zo geürbaniseerd is.

Het bouwen van nieuwe lokalen zal wegens verscheidene redenen uitgesteld worden: de slaggers werpen tegen, dat een moerasachtig terrein en een ingesloten site niet bevorderlijk zijn voor het bewaren van het vlees. In 1890 wordt de oplossing gevonden dankzij de Sociëteit van de Slachthuizen en Markten van Anderlecht, die recentelijk gebouwd werd, en die met de Gemeente een contract tekent.

De baden van Elsene, geopend in 1904, kunnen gezien worden in het licht van de hygiënische tendens op het einde van de 19de eeuw. Het is een van de eerste overdekte zwembaden, samen met die van Schaarbeek en St.-Gillis, dat bestemd is voor een cliënteel met bescheiden inkomen.



Bruxelles  
Viaduc Rue Gray





Winkel Graystraat nr. 95, 1934

In 1910 wordt het bouwen van het geheel van arbeidershuizen beëindigd. Het is de eerste verwezenlijking van de Société anonyme pour la Construction de Maisons ouvrières, opgericht in 1906 en die de NV Le Foyer Ixellois geworden is. Het gaat er trouwens om, om aan het tekort van goedkope woningen te verhelpen, als gevolg van het vernietigen van veel doodlopende steegjes wegens hun ongezonde karakter. Deze woonwijk wordt volgens de plannen van de architect Tournay, aangeduid op het einde van een wedstrijd, opgericht. Ze wordt ingeplant tussen de Visvijverstraat en de rue de Tweebruggenstraat, op een strook van 30 m breed wat de grootte van de flatgebouwen beperkt.

Op 18 november 1937 huldigen de gemeentelijke autoriteiten van Elsene en Etterbeek de kleuterschool in op n° 126 aan de Graystraat. De aanpalende wijken van de Visvijverstraat en de Orient te Etterbeek ontbreekt het inderdaad aan analoge gemeentelijke inrichtingen en zijn ver van de lagere scholen gelegen. Het gebouw wordt op basis van een conventie tussen de twee entiteiten gebouwd en volgens de plannen, "Art deco", van de gemeentelijke architect Raymond Poppe. Het zal geleid worden door Elsene maar beheerd worden met gemeenschappelijke fondsen tot in 1954.

Het buurtcontract dat tussen 1995 en 1998 in werking werd gesteld stelt zich de rehabilitering van de buurt tot doel. Het heeft het herstellen van de straten en de stoepen toegelaten, het bouwen van flatgebouwen, het renoveren van oude flatgebouwen, het gezond maken en het opnieuw bestemmen van verlaten industriële lokalen.

- (1) Verslag over de administratie en de situatie van de zaken van de Gemeente, boekjaar 1898-1899
- (2) Gemeentelijk bulletin van Elsene, gemeenteraad, zitting van 27 mei 1890

Het zwembad is volgens de plannen van Alexandre Cooreman

# Historiek

## De buurt van het zwembad



Zicht op het Zwembad na renovatie



Arbeiderswijk, Ambachtliedenstraat



# Architectuur

## Beschrijving



en Jules Rau (1854-1923) gebouwd, bij dewelke Horta rond 1880 zijn carrière begint. In het jaar dat volgt op de inwijding van het zwembad van Elsene, in 1905, verwezenlijkt Jules Rau de baden van Sint-Gillis. Hij is ook de auteur van de monumentale school van de rue Rempart des Moines te Brussel (1913).

Het zwembad van Elsene is veel moderner. Het gebouw bestaat uit drie onderscheiden delen waarvan de architecturale bewerking duidelijk de verschillende gebruiken uitdrukt.

Aan de straatkant wordt de ingang links door het baden-douches gebouw geflankeerd en rechts door de woonst van de directeur. Aan de achterkant, aan de industriële architectuur ontleend, overdekt een licht metalen geraamte met grote afmetingen het zwembad en de kabines.

De gevel aan de straatkant wordt door een sober spel van contrasterende materialen gekenmerkt: witte baksteen en blauwsteen. Boven de ingang is een marmeren plaat aangebracht die het opschrift draagt "Zwembad"; hij wordt door twee pilasters omkaderd die met het motief van de Elsense els versierd zijn. Hij loopt verder, naar links toe, via de lage en strakke gevel van de baden, van met mondjesmaat aangebrachte openingen voorzien, terwijl de woonst van de directeur, die twee verdiepingen telt, zich aan de andere huizen conformeert en er zich weinig van onderscheidt.

Het zwembad wordt door zestien kolonnen in gietijzer afgelijnd, waarop Korinthische zuilen zijn aangebracht tegen dewelke de metalen vormen van het geraamte steunen. Elke decoratieve inspanning is geconcentreerd in de metalen relingen die bewerkt zijn over de gehele galerij, die overhangt en die een tweede niveau van kabines voorziet. Het geheel is geordend op een centrale as die, vooraan, vorm krijgt via een lange toegangsgang en, achteraan, via de grote beglaasde lanternon die het zwembad verlicht evenals door twee vensterraampjes in halve maanvorm die tegenover elkaar in de topgevels gesitueerd zijn.



Detail van het kapiteel

# Renovatie

## Uitrusting van het zwembad

In 1998, gezien de bouwvallige staat van de installaties, beslist de Gemeente het ventilatiesysteem te vernieuwen, nieuwe dakbedekking in zink te plaatsen, een nieuw glasraam in te zetten en de verwarmingsketel te vervangen. De verlichting, de douches en de kabines zullen eveneens heringericht worden. Na 18 maanden bouwwerken heropent het zwembad zijn deuren op 3 januari 2000.

### BESLUIT VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Sinds 10 oktober 2002 legt een besluit van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de uitbatingsvoorwaarden voor zwembaden vast.

### Hoe zit dat nu te Elsene ?

Ons zwembad beantwoordt in grote mate aan de verschillende normen die het opgelegd worden, meerbepaald inzake kwaliteit, temperatuur en behandeling van het water, ventilatie, hygiëne en de veiligheid van de baders.

Niettegenstaande, gezien de huidige infrastructuur van ons zwembad het verwezenlijken van bepaalde werken met het

oog op het voldoen aan de conformiteit niet toelaat, werden afwijkingen bij het Brussels Instituut voor het Milieubeheer (BIM) ingediend en aanvaard.

Deze afwijkingen betreffen de schikking van de kabines waarbij de zekerheid moest geboden worden van het scheiden van de circuits die voorbehouden zijn aan de personen die "blootvoets" zijn en "schoenen dragen" en waarbij de sanitaire installaties een toilet vereisen dat voorbehouden is voor de gehandicapten.



Luchtpulsiegroep



Labo voor wateranalyse



Stockage van het warme water voor het sanitair



Verwarmingsketels

# Het besluit

## Uw zwembad vandaag



Als in deze tijd de waterpretparken, voorzien van infrastructuur met hoogwaardige technologie een zeker succes kennen, dan trekken de zwembaden uit het begin van de eeuw ook een aantal zwemmers aan die verheugd zijn van die kleine architecturale schatten gebruik te kunnen maken.

De baden van Sint-Joost, de baden van la Perche te Sint-Gillis, het zwembad van de Résidence Palace zijn zoveel grote architecturale verwezenlijkingen, getuigenissen van de sociale, technische en sportieve geschiedenis van de XXste eeuw. Bepaalde zwembaden hebben een geslaagde reconversie gekend, zoals het oude Art Deco zwembad van Roubaix dat sinds 2001 Musée d'Art et d'Industrie van de stad herbergt.

Dichter bij ons, werd het oude zwembad van de Broucheterre te Charleroi in 33 appartementen getransformeerd. Het zwembad heeft bepaalde van zijn eerste kenmerken behouden : blauwkleurige plaveisels die langs de muren lopen, centraal glasmaat dat over het oude bad hangt dat nu een binnentuin geworden is of nog walegangen die op vier niveaus lopen en het personenverkeer binnenshuis verdelen. Werk van de architecten Blondel en Van den Berghe, is dit zwembad niettegenstaande een pakketboot.

Het zwembad van Elsene heeft het ontstaan van de olympische zwembaden, de "trendy" vrijetijdscentra en andere badtempels overleefd. Zij biedt vandaag een verlicht "belle époque" kader dat geschikt is voor het beoefenen van het zwemmen en voor watersporten.

Het gebouw, de oude openbare baden-douches instelling is vandaag een actief centrum van leven en een plaats om elkaar spelenderwijs te ontmoeten. Het biedt vele sportmogelijkheden: zwemmen, waterpolo, aquagym, diepzeeduiken, ... zoveel momenten van ontspanning en plezier.

Moge deze brochure u zin geven om "uw" zwembad binnen te wandelen, opdat u de sfeer van het begin van deze eeuw zou

kunnen herontdekken. Bekijkt u de metalen structuur, de keramische tegels, de kabines als walegangen of nog de kolonnen in gietijzer; u zult verrast worden door de verscheidenheid van de gebruikte materialen.

Moge deze brochure er u toe aanmoedigen, u in het patrimonium van uw gemeente te verdiepen.

Duikers







# Praktische details

**ALGEMENE TOEGANGSPRIJS**  
**1,75 € - Buiten gemeente: 2 €**

**VOORKEURSTARIEF**

- jonger dan 12 jaar of ouder dan 60 jaar
- grote gezinnen (3 kinderen)
- gemeentelijk personeel

**1,25 € - Buiten gemeente: 1,50 €**

**VERMINDERDE PRIJS**

- scholen
- verenigingen die erkend en/of gesubsidieerd worden door de Gemeenschappen en/of door de Gemeente
- sociale rechthebbenden (gehandicapten, WIGW, werklozen, werkzoekenden, rechthebbenden op het minimex) bij voorleggen van een officieel attest

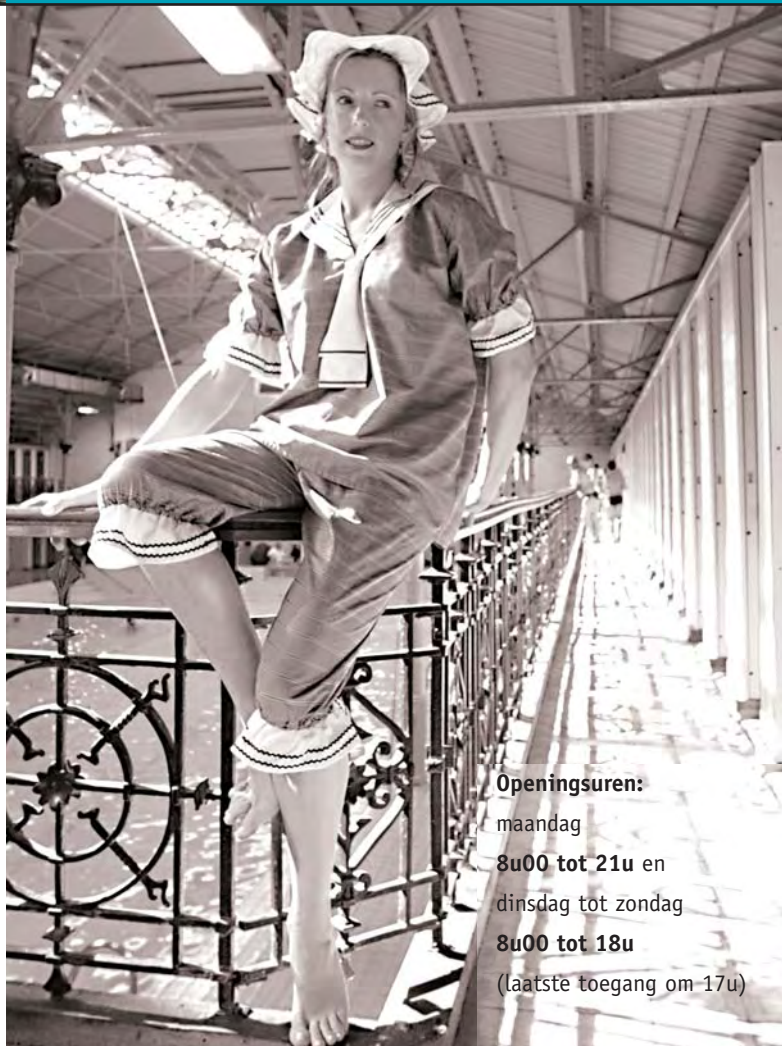
**0,90 € - Buiten gemeente: 1,10 €**

**Verkoop van badmutsen**  
**1,25 €/50 BEF**

**ABONNEMENTEN**

**Volwassenen ( 1 toegang per dag)**  
**driemaandelijks:**  
**22,50 € - Buiten gemeente: 32,50 €**  
**halfjaarlijks:**  
**43,50 € - Buiten gemeente: 62 €**  
**jaarlijks:**  
**75 € - Buiten gemeente: 100 €**

**Jonger dan 18 jaar (1 toegang per dag)**  
**driemaandelijks:**  
**12 € - Buiten gemeente: 18,50 €**  
**halfjaarlijks:**  
**18,50 € - Buiten gemeente: 31 €**  
**jaarlijks:**  
**35 € - Buiten gemeente: 50 €**  
**Gemeentelijk personeel jaarlijks:**  
**25 €**



**Openingsuren:**  
maandag  
**8u00 tot 21u** en  
dinsdag tot zondag  
**8u00 tot 18u**  
(laatste toegang om 17u)